

Beslutningsforslag nr. B 89. Fremsat den 11. maj 2005 af udenrigsministeren (Per Stig Møller)

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker fortsat stilles til rådighed for en multinational sikringsstyrke i Irak, herunder at danske militære styrker bidrager til træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker i det danske område og gennem NATOs træningsindsats og til understøttelse af den civile genopbygningsindsats samt fortsat stilles til rådighed for beskyttelsen af civilt dansk personel og ejendom i landet.

Bemærkninger til beslutningsforslaget

I. Det internationale samfund yder på grundlag af FN resolution 1546 af 8. juni 2004 og efter anmodning fra den midlertidige irakiske regering støtte til de politiske og økonomiske reformer i Irak og til opretholdelse af sikkerhed i landet. Mandatet fra FNs Sikkerhedsråd udstikker endvidere rammerne for den politiske proces. Valgene den 30. januar 2005 til den irakiske nationalforsamling og dannelsen af et præsidentråd og en overgangsregering har været vigtige milepæle i denne proces. Næste skridt er udarbejdelsen af en ny forfatning, på hvis grundlag der planlægges afholdt demokratisk valg i december 2005.

Den danske styrke i Irak har ved Folketingsbeslutning af 25. november 2004 mandat indtil den 2. juni 2005. Resolution 1546 indeholder en appel til FNs medlemsstater om at yde bidrag til sikringsstyrken, herunder med militære styrker, for at imødekomme det irakiske folks behov for stabilitet og sikkerhed, humanitær assistance og genopbygning samt støtte FNs tilstedeværelse i landet.

Det er regeringens mål at bidrage til at udvikle et stabilt og forenet og demokratisk Irak, som lever i fred med sine naboer, respekterer menneskerettighederne og internationale aftaler samt er i stand til at sikre økonomisk og social udvikling og fremskridt for landets befolkning. Det er af afgørende betydning, at denne udvikling skabes af irakerne selv, således at irakerne er herrer i eget hus. Efter valgene i Irak i januar 2005 er der skabt mulighed for i højere grad at fokusere den internationale indsats i Irak på opbygning af en irakisk sikkerhedsstruktur og støtte til civil genopbygning. Regeringen har efter valgene den 30. januar 2005 drøftet den fremtidige danske indsats i Irak med ledende personer i det irakiske politiske system samt med vore partnere i den multinationale sikringsstyrke.

På denne baggrund foreslår regeringen, at der træffes beslutning om forlængelse i 8 måneder af det danske militære bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. Den danske militære indsats vil i stigende grad fokusere på træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker samt bidrage til NATOs træningsindsats i Irak. De danske styrker vil samtidig i højere grad skulle understøtte den civile genopbygningsindsats, herunder understøttelse af FNs aktiviteter i det sydlige Irak i takt med udvidelsen af FNs indsats i området. Til dette formål oprettes bl.a. en særlig støtteenhed under den danske bataljon. De danske styrker stilles endvidere til rådighed for beskyttelsen af civilt dansk personel og ejendom i landet. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidraget yderligere, agter regeringen at forelægge sagen for Folketinget.

II. Det folkeretlige grundlag for den multinationale sikringsstyrke i Irak udgøres af FNs Sikkerhedsråds resolution 1546 af 8. juni 2004 og de dertil hørende breve fra den daværende irakiske premierminister Allawi og USAs daværende udenrigsminister Powell til formanden for Sikkerhedsrådet, hvor den daværende irakiske premierminister har anmodet om den multilaterale sikringsstyrkes fortsatte tilstedeværelse i Irak.

Det danske bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak vil – som alle øvrige udenlandske tropper – være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

III. Den multinationale sikringsstyrkes opgaver er fastlagt i FNs Sikkerhedsråds resolution 1546 og de dertil hørende breve fra den daværende irakiske premierminister og USAs daværende udenrigsminister til formanden for Sikkerhedsrådet. Resolution 1546 indeholder bemyndigelse til at anvende alle nødvendige foranstaltninger, herunder brug af væbnet magt, til at bistå med opretholdelse af stabilitet og sikkerhed i landet, herunder bekæmpelse af terrorisme, bl.a.

med henblik på at sikre, at FN er i stand til at udfylde en større rolle i Irak og samtidig sikre, at den irakiske befolkning uden intimidering kan implementere tidsplanen og programmet for den politiske proces og kan drage nytte af fremskridt i genopbygningen af landet.

Det fastslås i FNs Sikkerhedsråds resolution 1546, at mandatet for den multinationale sikringsstyrke skal evalueres på anmodning fra den irakiske regering eller 12 måneder fra vedtagelsen af resolution 1546, samt at dette mandat udløber efter gennemførelsen af den politiske proces opregnet i resolutionen, og at mandatet vil ophøre tidligere, hvis den irakiske regering anmoder herom.

Sikringsstyrken er for nærværende opdelt i divisioner og brigader, der geografisk dækker hver sit område af Irak. USA har påtaget sig at varetage ledelsen af tre divisioner, mens UK, Polen og Sydkorea hver står i spidsen for en division.

Sikringsstyrken har p.t. deltagelse af følgende lande udover Danmark: Albanien, Armenien, Australien, Azerbajdjan, Bulgarien, El Salvador, Estland, Georgien, Holland, Italien, Japan, Kasakhstan, Letland, Litauen, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Mongoliet, Norge, Polen, Rumænien, Slovakiet, Sydkorea, Tjekkiet, UK, Ukraine og USA. Følgende lande udover Danmark bidrager til NATOs træningsmission i Irak: Bulgarien, Estland, Holland, Island, Italien, Litauen, Norge, Polen, Portugal, Slovakiet, Tjekkiet, Tyrkiet, UK, Ungarn og USA. I en række af de anførte lande pågår der for tiden overvejelser om spørgsmålet om den militære tilstedeværelse i Irak, ligesom nogle allerede har foretaget betydelige reduktioner.

IV. Den midlertidige irakiske regering fremlagde i oktober 2004 den første nationale udviklingsstrategi, der siden har udgjort grundlaget for det videre samarbejde mellem de irakiske myndigheder og de internationale donorer, herunder Danmark. Den nationale udviklingsstrategi fremhæver behovene for at bistå med skabelsen af arbejdspladser, herunder i landbruget, opbygningen af et retssamfund og opbygningen af kapacitet i den offentlige forvaltning.

Udover de 150 mio. kr. indeholdt på FFL for 2005-06 påtænker regeringen at stille yderligere 100 mio. kr. til rådighed for den civile indsats i Irak. Gennemførelsesperioden for den samlede ekstra ramme på 250 mio. kr. vil blive udvidet til 2005-08 for at sikre en hensigtsmæssig anvendelse af midlerne.

I tilrettelæggelsen af den styrkede danske civile indsats har indgået en række centrale behov og ønsker, der er blevet fremhævet i Iraks nationale udviklingsstrategi og af de irakiske myndigheder. Den danske civile indsats vil således fremover, i overensstemmelse hermed, fokusere på områderne: menneskerettigheder og retsreformer, herunder polititæning, demokratisering, infrastruktur, landbrug samt humanitær bistand. På landbrugsområdet vil der ske en væsentlig styrkelse af den danske indsats, blandt andet for at imødekomme behovet for produktion af fødevarer, skabelse af arbejdspladser og stimulering af økonomien på lokalt niveau. Aktiviteterne foregår på alle de danske indsatsområder i tæt kontakt med de irakiske myndigheder såvel i Basra-provinsen som i Bagdad. Med den styrkede indsats vil de danske bistandsbevillinger til Irak beløbe sig til i alt 600 mio. kr. for perioden 2003-2008.

Danmark medvirkede inden for rammerne af Paris-klubben til en gældslettelse i oktober 2004, hvorefter 80% af gælden til denne kreditorgruppe vil blive eftergivet i løbet af de kommende år. Med gældsaftalen med Paris-klubben vurderes Iraks gæld at være nedbragt til et bæredygtigt niveau. For Danmark vil aftalen indebære eftergivelse af ca. 220 mio. kr. fordelt over fire år, mens restgælden på godt 50 mio. kr. skal tilbagebetales over 23 år.

Opbygningen og uddannelsen af irakisk politi er fortsat afgørende for udviklingen af et demokratisk Irak. Det danske politiprojekt vil derfor blive fortsat. Det undersøges samtidig med de irakiske myndigheder og internationale donorer, hvordan den samlede indsats på politiområdet kan styrkes. Politiprojektet komplementeres af EUs program til støtte af opbygningen af politi og retssektor i Irak (EUJUST LEX).

Nærområdeindsatsen indgår som et centralt element i den danske bistand til Irak og vil i den nye fase i endnu højere grad blive koordineret med den danske nationale flygtningeindsats. Gennem nærområdeindsatsen er det målet at fortsætte og udvikle de aktiviteter i Irak, som er rettet mod tilbagevendende irakere, internt fordrevne samt de lokalsamfund, hvor de er bosat. Konkret er igangsat aktiviteter under en Local Governance Fund administreret af de civile danske rådgivere i Basra. Midlerne fra fonden kan anvendes til blandt andet små infrastruktur- og genopbygningsprojekter og tilrettelægges på en

måde, så de lokale råd i Basra-provinsen inddrages og medvirker, og dermed får styrket deres rolle i det nye, demokratiske Irak.

V. På grundlag af Folketingets vedtagelse af beslutningsforslag nr. B 165 den 15. maj 2003 blev et dansk styrkebidrag på ca. 380 personer i begyndelsen af juni 2003 indsat under den britisk-ledede division i det sydøstlige Irak. Fra august 2003 har Danmark endvidere bidraget med op til 10 stabsofficerer til den polsk-ledede multinationale division.

Efterfølgende forværredes sikkerhedssituationen i Irak, herunder i det danske ansvarsområde. Løsningen af de opgaver, der påhviler det danske militære kontingent i Irak, har på den baggrund vist sig at kræve en mere omfattende indsats end oprindeligt antaget. På denne baggrund besluttede regeringen efter rådføring i Det Udenrigspolitiske Nævn den 16. juli 2003 at forøge den danske styrke med ca. 40 personer til i alt ca. 410 personer. På baggrund af en yderligere forværring af sikkerhedssituationen, herunder et akut behov for beskyttelse af personale og rådgivere ved danske repræsentationer i Bagdad og Basra, vedtog Folketinget den 10. oktober 2003 at styrke bidraget, jf. beslutningsforslag nr. B 1. Styrkelsen indebar forøgelse af det danske bidrag til sikringsstyrken med i alt ca. 90 personer. Derudover omfattede det supplerende danske bidrag et mindre antal soldater, i første omgang ca. 10, specielt uddannet i personbeskyttelse samt to pansrede civile køretøjer m.h.p. beskyttelse af personer knyttet til de danske repræsentationer i Bagdad og Basra. Den 2. december 2003 og efterfølgende den 2. juni 2004 og den 25. november 2004 vedtog Folketinget henholdsvis ved beslutningsforslag B 56, B 213 og B 42 at forlænge det danske bidrag i yderligere 6 måneder. Efter rådføring med Det Udenrigspolitiske Nævn den 2. juli 2004 besluttede regeringen, at den danske styrkes ansvarsområde kunne udvides til at omfatte hovedparten af Basra-provinsen samt at flytte lejren mod syd til den britiske base Shaiba Log Base. Udvidelsen blev gennemført den 31. august 2004. I B 42 er anført, at det danske styrkebidrag omfatter i alt ca. 525 personer, inklusive et bidrag med op til 10 stabsofficerer til den polsk-ledede multinationale division samt et mindre antal soldater, i første omgang ca. 10, specielt uddannede i personbeskyttelse. Der er derudover anført, at bidraget skal omfatte et mindre antal personer til NATOs træningsmis-

sion til uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker. Det aktuelle samlede danske styrkebidrag, inklusiv bidraget med op til 7 stabsofficerer til den polsk-ledede multinationale division og et dansk bidrag til NATOs træningsmission, omfatter derfor i alt ca. 530 personer.

VI. Regeringen finder det vigtigt, at Danmark sammen med den bredest mulige kreds af lande fortsat deltager i en multinational sikringsstyrke i Irak. Regeringen lægger vægt på, at sikringsstyrken er nødvendig for at understøtte og sikre den internationale indsats i Irak, således at den langsigtede genopbygning af landet kan finde sted og den politiske transitionsproces kan gennemføres. Det store antal væbnede anslag mod den internationale indsats, og særligt mod den irakiske civilbefolkning, understreger kun behovet for at videreføre en beslutsom international indsats, herunder bred international deltagelse i den multinationale sikringsstyrke. Den irakiske regerings sikkerhedsstyrker er under opbygning og vil gradvis spille en større rolle for varetagelsen af sikkerheden i landet og i sidste ende overtage det fulde ansvar for opretholdelse af sikkerhed og stabilitet i Irak. Sikringsstyrken vil fortsat medvirke til at understøtte bestræbelserne på at etablere et fredeligt og stabilt Irak til gavn for hele den irakiske befolkning, herunder også tilbagevendende flygtninge og internt fordrevne. Irak modtager i dag egne statsborgere, når dette sker som led i frivillig tilbagevendende. Irak skal i overensstemmelse med sine internationale forpligtelser bringes til at modtage alle de irakiske statsborgere, som ikke har lovligt ophold i Danmark. Regeringen arbejder for at udmønte dette princip i en aftale mellem Irak og Danmark. Regeringen lægger vægt på at fortsætte sin aktive medvirken til at gennemføre den internationale støtte, på grundlag af FNs Sikkerhedsråds resolutioner.

Et centralt element i den danske bistand til Irak har været samtænkning mellem civile og militære indsatser, der begge er koncentreret i den sydlige del af landet. Samarbejdet er en udmøntning af regeringens initiativ "Samtænkning af de civile og militære indsatser i internationale operationer" fra marts 2004. Som udgangspunkt er militærets kernekompetence at tilvejebringe den fysiske sikkerhed, mens de civile aktører varetager støtten til genopbygningen såvel som den humanitære bistand. Den nuværende situation i Irak, hvor de civile aktører kun i begrænset

omfang er i stand til at operere, gør det imidlertid nødvendigt for militæret i højere grad at bistå med gennemførelsen af bistandsaktiviteterne for at sikre en øget normalisering i området til gavn for lokalbefolkningen.

Der er i det daglige etableret en tæt kontakt mellem de civile og militære aktører, herunder gennem udsendelse af en civil rådgiver fra Udenrigsministeriet til den danske bataljon. Dennes rolle er at rådgive om de civile aspekter af genopbygningen i Irak. Det inkluderer vurdering af konkrete bistandsprojekter og de samlede bistandsaktiviteter i det danske ansvarsområde. Rådgiveren bistår desuden med koordination af de danske samtækningsinitiativer i forhold til de irakiske myndigheder, øvrige donorer, internationale organisationer samt lokale og internationale NGO'er. Formålet er at sikre en mere fokuseret og effektiv anvendelse af danske ressourcer i området.

Regeringen finder, at der er behov for et stærkt internationalt engagement i støtten til den politiske proces og genopbygningen i Irak. Det er derfor opmuntrende, at både FN, EU og NATO har forstærket deres indsats i Irak i det sidste halve år. Generalsekretær Kofi Annans særlige repræsentant, Ashraf Qazi, er en vigtig rådgiver og samtalepartner for de irakiske aktører i den politiske proces. FNs mission til Irak bidrager aktivt til at koordinere den internationale bistand og yder selv bistand på en række centrale områder. Op til valgene den 30. januar 2005 koordinerede FN valgmissionen til Irak og rådgav Den Uafhængige Irakiske Valgkommission i Bagdad. FN havde tillige etableret en valgfond, hvorigenem det internationale samfunds bidrag blev kanaliseret. Danmark bidrog med 25 mio. kr. her til. Der er udbredt anerkendelse af FNs indsats i den forbindelse. Den irakiske præsident, Jalal Talabani, har anmodet Generalsekretær, Kofi Annan, om at FN ligeledes spiller en central rolle i forbindelse med udarbejdelsen af forfatningen og folkeafstemningen herom. FN har udpeget den tidligere rådgiver for Nelson Mandela, Nicholas Fink Haysom, som leder af FNs indsats vedr. forfatningsprocessen. FN har tillige truffet en lang række praktiske forberedelser – i afventning af en formel anmodning fra den irakiske overgangsregering. FN har bl.a. oprettet en database over eksperter, som Danmark har bidraget til. EU har påbegyndt gennemførelsen af sin pakke af bistandsaktiviteter, som blev præsentere-

ret for daværende premierminister Ayad Allawi på mødet i Det Europæiske Råd den 5. november 2004. EU bidrager til den politiske proces og til genopbygningen på en lang række områder. EU støtter således optagelsen af Irak i WTO med henblik på at integrere Irak i både den regionale og globale økonomi. EU-Kommissionen har ydet i alt euro 520 mio i perioden 2003-2005 i bistand til Irak. Af særlig betydning er EUs integrerede civile mission (EUJUST LEX) under EUs forsvars- og sikkerhedspolitik, ESDP, som EUs Ministerråd vedtog den 21. februar 2005. Missionen har til formål at forbedre samspillet mellem dommere, politifolk og ledelsen i fængsler i overensstemmelse med respekten for retsstatsprincipper og de grundlæggende menneskerettigheder. Midlet er at træne over 770 embedsmænd fra politiet, domstolene og fængslerne på højt niveau. Træningen vil – på grund af sikkerhedssituationen – i første omgang foregå i EUs medlemslande eller i et land i regionen. På sigt vil træningen kunne flyttes til Irak i takt med, at sikkerhedssituationen forbedres. Danmark har givet tilsagn om at kunne træne 80-120 irakiske embedsmænd, og Rigspolitiet har sekunderet to politiledere til hhv. EU-koordinationsenheden i Bryssel og til EU-forbindelsesenheden i Bagdad.

På NATO-topmødet i Istanbul besluttedes det, at NATO skulle tilbyde NATOs assistance til den irakiske overgangsregering med træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker. Efterfølgende har den irakiske premierminister anmodet NATO om hjælp vedrørende træning. En sådan NATO-indsats er nu iværksat. Regeringen støtter, at NATO fortsat bidrager til genopbygning af myndighedsstrukturen i Irak gennem træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker. Danmark bidrager for nærværende med ca. 17 mand til NATOs træningsmission, herunder missionens næstkommanderende og et beskyttelsehold.

VII. Det danske militære bidrag vil indtil videre blive opretholdt på det aktuelle niveau, idet fokus for den danske styrke i stigende grad rettes mod træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker og støtte til den civile genopbygningsindsats. Styrken vil fortsat skulle kunne indsættes mod sikkerhedsmæssige trusler. Gradvis reduktion i perioden kan komme på tale, såfremt der sker en væsentlig forbedring af sikkerhedssituationen.

Træningsindsatsen vil bl.a. omfatte rådgivning og monitorering af en allerede opstillet irakisk bataljon samt forberedelser til at støtte opstillingen og uddannelsen af yderligere en bataljon. Denne træningsindsats i det danske område ydes inden for rammen af og i samarbejde med den britiske styrke, herunder kan der blive tale om støtte til uddannelse af de irakiske brigade- og divisionsstrukturer under britisk ledelse i hele det britiske område. Det danske bidrag til NATOs træningsmission i Irak bør i forbindelse med udløbet af tjenesteperioden for den danske næstkommanderende for missionen samt tilknyttet dansk stabs- og beskyttelsespersonel, blive erstattet med dansk militært træningspersonel i takt med, at der opstår behov herfor ved træningsmissionen. I takt med udviklingen i sikkerhedssituationen, og i de irakiske sikkerhedsstyrkes mulighed for i højere grad at overtage sikkerhedsopgaver, kan fokus yderligere rettes mod trænings- og genopbygningsindsatsen. Regeringen vil løbende overveje, om der er grundlag for yderligere at øge indsatsen.

Som led i regeringens initiativ om samtænkning og for at styrke forsvarets rolle i støtten til genopbygningsindsatsen oprettes en særlig støtteenhed under den danske bataljon. Denne enhed vil være en nydannelse i relation til forsvarets normale kerneopgaver, idet enhedens primære opgaver bliver at støtte den danske civile genopbygningsindsats i området. Enheden vil tillige ved hjælp af kapaciteter fra den danske bataljon, der situationsbestemt kan stilles til rådighed fra den øvrige militære styrke, støtte de civile rådgivere i Basra i gennemførelsen af civile genopbygningsaktiviteter.

For at sikre en kommende FN-mission i det danske område den nødvendige mobilitet, vil der være behov for at bistå med transport og beskyttelse efter anmodning fra FN. Den danske styrke vil i muligt omfang kunne stille eskorte til rådighed for FN inden for det danske område.

Det nuværende bidrag er sammensat af følgende enheder: et panserinfanterikompagni, en let opklaringseskadron, et stabs- og logistikkompani, et ingeniørdetachment, et militærpolitidetachment, en sanitetsdeling, en støtteenhed vedrørende militær støtte til genopbygningsindsatsen, et nationalt støtteelement, stab og stabsofficerer, herunder op til 7 stabsofficerer tilknyttet den polsk-ledede multinationale division samt et mindre antal soldater, p.t. ca. 10, specielt

uddannede i personbeskyttelse m.h.p. beskyttelse af personer knyttet til den danske repræsentation i Bagdad. Forsvaret vil desuden bidrage med den nødvendige beskyttelse af den danske styringsenhed i Basra. I takt med udviklingen i situationen kan der vise sig behov for at justere det militære personel og materiel til beskyttelse af civilt udsendte tilknyttet repræsentationerne. Forsvarsmyndighederne vil forberede udsendelse af militært personel til at varetage disse opgaver i takt med at behovet måtte opstå. I forbindelse med udsendelse af danske politifolk til det sydlige Irak for at bistå med træning af det nye irakiske politi samt i takt med udsendelse af civile rådgivere til støtte for genopbygningsindsatsen vil støtte, herunder indkvartering, logistik og beskyttelse, blive koordineret med det danske styrkebidrag. Derudover vil, afhængig af behovet ved den britiske division, et mindre antal personer kunne bidrage til træningen af de irakiske sikkerhedsstyrkers brigade- og divisionsstabe i den britiske divisions område.

Et bidrag fra Litauen på ca. 55 personer ventes fortsat tilknyttet de danske bidrag til sikringsstyrken.

Det danske bidrag, der i øjeblikket har underlagt britiske enheder, vil fortsat være indsat i den sydøstlige del af Irak inden for rammerne af den britisk-ledede multinationale division. Endvidere vil et mindre antal danske stabs- og forbindelsesofficerer fortsat være placeret ved militære hovedkvarterer i Irak uden for det egentlige danske operationsområde. Som hidtil vil der også fremover i mindre omfang kunne blive tale om indsættelse af personel i andre dele af Irak.

Det danske styrkebidrag vil som den øvrige sikringsstyrke have bemyndigelse til at anvende alle nødvendige foranstaltninger, herunder om nødvendigt væbnet magt. Udover adgang til at anvende magt i selvforsvar vil der således være adgang til i fornødent omfang at anvende magt til at gennemføre de pålagte opgaver.

Indsættelsen af de danske militære bidrag i Irak er forbundet med risiko. Forsvarets Efterretningstjeneste har afgivet bl.a. følgende vurdering af situationen i Irak:

”Truslen for angreb mod danske styrker, herunder terrortruslen vurderes som høj i det sydlige Irak og meget høj i det centrale Irak. Truslen fra civile uroligheder og sabotage mod danske styrker vurderes som middel. Den landmilitære minefare og faren fra ueksploderet ammunition

vurderes som middel til høj alt efter område. Truslen mod lufttransport af danske styrker i irakisk luftrum varierer fra lav til høj, afhængig af flyvehøjde og område. Modstandsgrupper angriber hyppigt med improviserede sprængladninger fortrinsvis i form af vejsidebomber. Truslen fra denne type angreb vil fortsætte og er ligesom for øvrige angreb høj i det sydlige Irak og meget høj i det centrale Irak.

Der foregår en omfattende spionage mod den multinationale styrke, herunder den danske styrke i Basra-provinsen. Truslen fra spionage vurderes derfor som høj. Spionagen foretages bl.a. af irakiske modstandsgrupper, kriminelle organisationer og visse militser og stammer samt udenlandske efterretningstjenester. Truslen fra biologiske og kemiske kampstoffer vurderes som lav, mens truslen fra terrorgruppers egenfremstillede biologiske og kemiske giftstoffer vurderes som middel. Truslen mod danske enheder i form af organiseret kriminalitet, der også kan omfatte gidseltagning, vold og brug af håndvåben, vurderes at være middel.”

Det danske styrkebidrag består dels af fastansat personel, dels af kontraktansat personel, herunder personel på reaktionsstyrkekontrakt. Personellets uddannelse, erfaring og motivation er på højt niveau. Styrkebidragene råder over fuldt moderne udrustning, herunder personlig udrustning. Med personellets uddannelse og træning, materiellets beskaffenhed samt iagttagelsen af nødvendige procedurer vil der blive taget de bedst mulige forholdsregler over for mulige faremomenter.

Forsvarets personel vil under udsendelsen være omfattet af forsvarets særlige erstatnings- og godtgørelsesordning. Forsvarets personel vil under udsendelsen være omfattet af den reviderede Coalition Provisional Authority Order nr. 17 af 27. juni 2004 vedrørende statusforhold.

VIII. Da det danske militære bidrag vil indgå i en indsats, hvor der kan blive tale om anvendelse af militære magtmidler, forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2 med anmodning om, at Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker fortsat stilles til rådighed for en multinationale sikringsstyrke i Irak, herunder at danske militære styrker bidrager til træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker i det danske område og gennem NATOs træningsindsats og til understøttelse af den civile genopbygningsindsats samt fortsat stilles til rådighed for beskyttelsen af civilt dansk personel og ejendom i landet.

IX. Henset til det planlagte irakiske parlamentsvalg i december 2005 og den efterfølgende beslutning i FNs Sikkerhedsråd om vilkårene for et evt. fremtidigt mandat vil bidraget blive forlænget for en otte måneders periode. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidraget yderligere, agter regeringen at forelægge sagen for Folketinget. Såfremt det i øvrigt skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere bidraget, herunder ansvarsområdet væsentligt, eller såfremt der i øvrigt skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter eller det folkeretlige grundlag for sikringsstyrkens tilstedeværelse, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

X. Merudgiften ved fortsat udsendelse af det danske militære bidrag til Irak vurderes samlet at udgøre ca. 280 mio. kr. for en otte måneders periode. Heraf afholdes ca. 272 mio. kr. over finanslovens § 35.11.26.10., reserve til merudgifter forbundet med forsvarets internationale operationer, mens merudgifter på ca. 8 mio. kr. til danske trænere til NATOs træningsmission i Irak finansieres inden for forsvarets ramme til sikkerhedssamarbejde.

Til beslutningsforslag nr. B 89. Skriftlig fremsættelse (11. maj 2005)

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

(Beslutningsforslag nr. B 89).

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker fortsat stilles til rådighed for en multinational sikringsstyrke i Irak, herunder at danske militære styrker bidrager til træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker i det danske område og gennem NATOs træningsindsats og til understøttelse af den civile genopbygningsindsats samt fortsat stilles til rådighed for beskyttelsen af civilt dansk personel og ejendom i landet.

Det internationale samfund yder på grundlag af FN resolution 1546 af 8. juni 2004 og efter anmodning fra den midlertidige irakiske regering støtte til de politiske og økonomiske reformer i Irak og til opretholdelse af sikkerhed i landet. Mandatet fra FN's Sikkerhedsråd udstikker endvidere rammerne for den politiske proces. Valgene den 30. januar 2005 til den irakiske nationalforsamling og dannelsen af et præsidentråd og en overgangsregering har været vigtige milepæle i denne proces. Næste skridt er udarbejdelsen af en ny forfatning, på hvis grundlag der planlægges afholdt demokratisk valg i december 2005.

Den danske styrke i Irak har ved Folketingsbeslutning af 25. november 2004 mandat indtil den 2. juni 2005. Resolution 1546 indeholder en appel til FNs medlemsstater om at yde bidrag til sikringsstyrken, herunder med militære styrker, for at imødekomme det irakiske folks behov for stabilitet og sikkerhed, humanitær assistance og genopbygning samt støtte FNs tilstedeværelse i landet.

Det er regeringens mål at bidrage til at udvikle et stabilt og forenet og demokratisk Irak, som lever i fred med sine naboer, respekterer menneskerettighederne og internationale aftaler samt er i stand til at sikre økonomisk og social udvikling og fremskridt for landets befolkning. Det er af afgørende betydning, at denne udvikling skabes af irakerne selv, således at irakerne er herrer i eget hus. Efter valgene i Irak i januar 2005 er der skabt mulighed for i højere grad at fokusere den internationale indsats i Irak på opbygning af en irakisk sikkerhedsstruktur og støtte til civil genopbygning. Regeringen har efter valgene den 30. januar 2005 drøftet den fremtidige danske indsats i Irak med ledende personer i det irakiske politiske system samt med vore partnere i den multinationale sikringsstyrke.

På denne baggrund foreslår regeringen, at der træffes beslutning om forlængelse i 8 måneder af det danske militære bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak. Den danske militære indsats vil i stigende grad fokusere på træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker samt bidrage til NATO's træningsindsats i Irak. De danske styrker vil samtidig i højere grad skulle understøtte den civile genopbygningsindsats, herunder understøttelse af FNs aktiviteter i det sydlige Irak i takt med udvidelsen af FNs indsats i området. Til dette formål oprettes bl.a. en særlig støtteenhed under den danske bataljon. De danske styrker stilles endvidere til rådighed for beskyttelsen af civilt dansk personel og ejendom i landet. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidraget yderligere, agter regeringen at forelægge sagen for Folketinget.

Det folkeretlige grundlag for den multinationale sikringsstyrke i Irak udgøres af FNs Sikkerhedsråds resolution 1546 af 8. juni 2004 og de dertil hørende breve fra den daværende irakiske premierminister Allawi og USA's daværende udenrigsminister Powell til formanden for Sik-

kerhedsrådet, hvor den daværende irakiske premierminister har anmodet om den multilaterale sikringsstyrkes fortsatte tilstedeværelse i Irak.

Det danske bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak vil – som alle øvrige udenlandske tropper – være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

Regeringen finder det vigtigt, at Danmark sammen med den bredest mulige kreds af lande fortsat deltager i en multinational sikringsstyrke i Irak. Regeringen lægger vægt på, at sikringsstyrken er nødvendig for at understøtte og sikre den internationale indsats i Irak, således at den langsigtede genopbygning af landet kan finde sted og den politiske transitionsproces kan gennemføres. Det store antal væbnede anslag mod den internationale indsats, og særligt mod den irakiske civilbefolkning, understreger kun behovet for at videreføre en beslutsom international indsats, herunder bred international deltagelse i den multinationale sikringsstyrke.

Regeringen finder, at der er behov for et stærkt internationalt engagement i støtten til den politiske proces og genopbygningen i Irak. Det er derfor opmuntrende, at både FN, EU og NATO har forstærket deres indsats i Irak i det sidste halve år.

Det danske militære bidrag vil indtil videre blive opretholdt på det aktuelle niveau, idet fokus for den danske styrke i stigende grad rettes mod træning og uddannelse af irakiske sikkerhedsstyrker og støtte til den civile genopbygningsindsats. Styrken vil fortsat skulle kunne indsættes mod sikkerhedsmæssige trusler. Gradvis reduktion i perioden kan komme på tale, såfremt der sker en væsentlig forbedring af sikkerhedssituationen.

Træningsindsatsen vil bl.a. omfatte rådgivning og monitorering af en allerede opstillet irakisk bataljon samt forberedelser til at støtte opstillingen og uddannelsen af yderligere en bataljon. Denne træningsindsats i det danske område ydes inden for rammen af og i samarbejde med den britiske styrke, herunder kan der blive tale om støtte til uddannelse af de irakiske brigade- og divisionsstrukturer under britisk ledelse i hele det britiske område. Det danske bidrag til NATO's træningsmission i Irak bør i forbindelse

med udløbet af tjenesteperioden for den danske næstkommanderende for missionen samt tilknyttet dansk stabs- og beskyttelsespersonel, blive erstattet med dansk militært træningspersonel i takt med, at der opstår behov herfor ved træningsmissionen. I takt med udviklingen i sikkerhedssituationen, og i de irakiske sikkerhedsstyrkes mulighed for i højere grad at overtage sikkerhedsopgaver, kan fokus yderligere rettes mod trænings- og genopbygningsindsatsen. Regeringen vil løbende overveje, om der er grundlag for yderligere at øge indsatsen.

Som led i regeringens initiativ om samtænkning og for at styrke forsvarets rolle i støtten til genopbygningsindsatsen oprettes en særlig støtteenhed under den danske bataljon. Denne enhed vil være en nydannelse i relation til forsvarets normale kerneopgaver, idet enhedens primære opgaver bliver at støtte den danske civile genopbygningsindsats i området. Enheden vil tillige ved hjælp af kapaciteter fra den danske bataljon, der situationsbestemt kan stilles til rådighed fra den øvrige militære styrke, støtte de civile rådgivere i Basra i gennemførelsen af civile genopbygningsaktiviteter.

For at sikre en kommende FN-mission i det danske område den nødvendige mobilitet, vil der være behov for at bistå med transport og beskyttelse efter anmodning fra FN. Den danske styrke vil i muligt omfang kunne stille eskorte til rådighed for FN inden for det danske område.

Henset til det planlagte irakiske parlamentsvalg i december 2005 og den efterfølgende beslutning i FNs Sikkerhedsråd om vilkårene for et evt. fremtidigt mandat vil bidraget blive forlænget for en otte måneders periode. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidraget yderligere, agter regeringen at forelægge sagen for Folketinget. Såfremt det i øvrigt skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere bidraget, herunder ansvarsområdet væsentligt, eller såfremt der i øvrigt skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter eller det folkeretlige grundlag for sikringsstyrkens tilstedeværelse, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.